

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten

Jennifer Hood

Biolog

031-60 54 85

SKÖTSELPLAN
2010-10-19

Diarienummer
511-31776-2007

Sida
1(15)

Skötselplan för naturreservatet Gäddevik i Marks kommun

Foto: Catharina Larsson

Foto: Jennifer Hood

Postadress:
403 40 Göteborg

Besöksadress:
Ekelundsgatan 1

Telefon/Fax:
031-60 50 00 (växel)
031-60 58 97 (fax)

Webbadress:
www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

E-post:
Natur.vastragotaland@lansstyrelsen.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL A – BESKRIVNING	4
1. Syfte	4
2. Beskrivning av området	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av området	5
2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning	6
2.4 Områdets bevarandevärden	6
2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar	7
DEL B – SKÖTSEL	8
3. Skötsel och bevarandemål	8
3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden	8
3.2 Utgångspunkter för bevarandemål	8
3.3 Skötselområden med mål och åtgärder	8
3.5 Forn- och kulturminnesvård	13
4. Friluftsliv	13
5. Gränsmarkering	14
6. Uppföljning	14
6.1 Uppföljning av skötselåtgärder	14
6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd	14
6.3 Revidering av skötselplanen	15
7. Sammanfattning av planerad förvaltning	15
8. Referenser	15

BILAGOR

- 3.1 Karta skötselområden + friluftslivsanläggningar
- 3.2 Karta naturtyper + Natura 2000-habitat + fornlämningar

Inledning

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra om reservatsförvaltaren, d v s den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägaren och andra intressenter.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t.ex. Västkoststiftelsen eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

DEL A – BESKRIVNING

1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara den värdefulla livsmiljön ädellövskog i gynnsamt tillstånd.
- Strukturer som död ved, äldre grova ekar och bokar med signalarter, håligheter och mulm ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsamt tillstånd.
- Friluftsliv ska kunna bedrivas i hela reservatet.

Syftet ska tryggas genom att:

- Grova ädellövträd, främst ekar, friställs och därefter genomförs regelbundet återkommande röjningar kring träden.
- Inträngande gran i lövskog röjs bort och hålls efter.
- Hela området skyddas mot exploatering och produktionsskogsbruk.
- Friluftsanläggningar underhålls regelbundet.

2. Beskrivning av området

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Gäddevik
Beslutsdatum:	2010-10-19
Areal:	22,2 ha varav vatten 5,4 ha
Ekonomisk karta:	6c4b och 6c4c
Lägesbeskrivning:	På västra sidan av Östra Öresjön, ca 1 mil sydväst om Kinna
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Marks kommun
Socken:	Skene och Berghem
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
NVR id:	2014125
Naturgeografisk region:	Sydsvenska höglandets och Smålandsterrängens myrrika västsida
Typindelning enligt vattendirektivet:	Limnisk ekoregion 6 Sydväst, söder om norrlandgränsen, inom vattendelaren till Västerhavet, under 200 möh. Ligger inom Viskans avrinningsområde.
Vattenförekomst (HID):	Östra Öresjön SE637523-131260

Tabell 1: Markslag och naturtyper som ska rapporteras till Naturvårdsverket. Målarealerna är de som förväntas efter eventuella restaurerings- och skötselåtgärder.

¹ Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003)

Markslag och Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
Lövskog:	14,6	14,6
Triviallövskog ¹	4,5	4,5
Ädellövskog ¹	10,1	10,1
Sumpskog:	0,3	0,3
Lövsumpskog ¹	0,3	0,3
Åker/vall:	1,5	1,5
Sjö:	5,4	5,4
Tomt/trädgård:	0,4	0,4

Kod	Natura 2000-habitat	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
9180	Ädellövskog i branter	5,5	5,5
9190	Näringsfattig ekskog	4,6	4,6

2.2 Allmän beskrivning av området

Gäddevik ligger vid Östra Öresjöns sydvästra strand, strax intill sundet där sjön övergår till Västra Öresjön. Området ligger ca 10 km sydväst om Kinna och ca 7 km öster om Björketorp i Marks kommun.

Reservatet utgörs av ett heterogent lövskogsområde som domineras av ek, med inslag av ett flertal andra trädslag som ask, asp, björk, lind, al, lönn, tall och gran. Skogen är ställvis gles. Ekföryngringen i området är god. Den västra delen har klassats som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen. Det två ha stora området består av en bergsknalle med tunt jordtäck och kortvuxen ek. I sluttningarna förekommer lodytor och block. Här finns gott om död ekved, både lågor och stående döda träd. I sluttningen mot sjön växer en del lövträd som ek, bok, asp och lind. Västerut är det brant och där växer lönn, ek och bok med inslag av gran. På östra sluttningen växer bok och ek. Även i reservatets västra del finns en sydvänd bergsbrant med ekskog.

Det finns en hel del grova, gamla ädellövträd i området, huvudsakligen ekar, men även bok och enstaka ask. Vid sjön är ekarna grövre med förekomst av mulm och hålträd. Här är ekskogen ganska gles med gott om enbuskar.

Buskskiktet domineras av brakved, men det finns även hassel, hägg och en. Fältskiktet består främst av frisk ristyp med arter som blåbär, kruståtel, ängskovall och örnbräken. Inom mindre områden förekommer även skogsbingel, liljekonvalj, blåsippa, lundgröe och nattviol. Mitt i reservatet finns ett öppet område med jordbruksmark, vilket är ett vackert inslag i landskapsbilden. På åkermarken finns två små åkerholmar.

En bäck rinner genom området och mynnar i sjön, där det finns ett mindre område med lövsumpskog. Den dominerande jordarten inom reservatet är morän. I den västra delen av området går berget i dagen och jordtäcket är

tunt. Detta gäller även på de små uddarna i öster. Berggrunden består av grå oftast ådrade, homogena eller bandade gnejser.

2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

På Häradskartan från 1890-97 syns att områdets södra och östra delar närmast stranden utgjordes av trädklädd äng och de mellersta delarna var åkermark. De västra delarna var skog. Två torp finns i norra delen. De gamla ekarna vid sjön och några hamlade gamla lövträd finns kvar som påminner om det tidigare öppnare kulturlandskapet. I skogen finns här och var rester av stenmurar. Skogsbruk har inte bedrivits i området under modern tid i någon större omfattning. I söder och mitt i reservatet finns några mindre områden med hävdad jordbruksmark.

2.4 Områdets bevarandevärden

Reservatets bevarandevärden utgörs främst av ädellövskog med inslag av gamla, grova träd, huvudsakligen ekar. En del av de gamla träden har håligheter och mulm. Det förekommer en del signalarter på de grova träden. Lövskogen tillsammans med mindre områden av lövsumpskog, öppen jordbruksmark, bäckmiljö och branta bergssluttningar i direkt anslutning till sjön gör det till ett varierat och tilltalande område för friluftslivet. På våren växer här gott om vitsippor och blåsippor. Vid sjön finns goda möjligheter till bad och picknick med vacker utsikt över vattnet.

I Marks kommuns naturvårdsplan är Gäddevik utpekad som område med högt naturvärde (högsta klassningen), varav några mindre delar som naturvärde (näst högsta klassningen). Västra delen har av Skogsstyrelsen klassats som naturvärdesobjekt och större delen av reservatet har getts klass 2 i lövskogsinventeringen. I en inventering av skyddsvärda träd har åtta askar och ekar i området pekats ut som särskilt skyddsvärda. Några av dem är grova hålträd och några klassas som jätteträd, d v s de har en diameter på mer än en meter i brösthöjd.

2.4.1 Biologiska bevarandevärden

Reservatets naturvärden är främst knutna till ädellövskogen som domineras av ek, med inslag av andra ädellövträd bl a bok, lönn, lind och ask. Inom delar av området finns relativt mycket död lövved, både liggande och stående döda träd. Det finns gott om gamla, grova ekar, en del med mulmförekomst och håligheter. Även en del andra grova ädellövträd finns, bl a bok. Det finns en del signalarter knutna till de grova ädellövträden, död ved och branter med block och lodytor. Klockgentiana har tidigare förekommit i området, nära sjön. Vid återinventering har den dock inte återfunnits. I Östra och Västra Öresjön finns ett värdefullt bestånd av insjööring. Sjöns vattenkvalitet bedöms ha god ekologisk status.

Tabell 3. Förekomst av

- signalarter (S), arter som används för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden (Skogsstyrelsen, Nitare 2000)
- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Försvunnen (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Missgynnad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Gärdefors 2005)
- arter (ÅGP) som omfattas av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter

Källa: CL = Catharina Larsson, LS = Lars Sjögren

Rapport NV5339 = Statligt skyddsvärda skogar och urskogsartade skogar

Art	Kategori	Inventeringsdatum	Källa
Mossor			
Neckera crispa - grov fjädermossa	S	2008	CL Lst, artportalen
Neckera complanata - platt fjädermossa	S	2008	CL Lst, artportalen
Homalothecium sericeum - guldlockmossa	S	2004	Rapport NV 5339
Antitrichia curtipendula - fällmossa	S	2004	Rapport NV 5339
Frullania tamarisci - klippfrullania	S	2004	Rapport NV 5339
Lavar			
Arthonia vinosa - rostfläck	S	2004	Rapport NV 5339
Kärlväxter			
Gentiana pneumonanthe - klockgentiana (ej återfunnen)	VU, ÅGP	2006	LS Lst, artportalen
Platanthera bifolia - nattviol	fridlyst	1984	Lst lövskogsinv.
Tilia cordata - lind	S	2005	SKS
Hepatica nobilis - blåsippa	S, fridlyst	2004	Rapport NV 5339

2.4.2 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inom området finns inga särskilda geovetenskapliga bevarandevärden.

2.4.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inom området finns följande fornlämningar:

Berghem 119 – fornborg, Örby 254:1 – fossil åker med röjningsrösen, Örby 57:1 och 57:2 – stenkammargravar, hällkistor och Örby 42:1 – stenåldersboplats.

2.4.4 Friluftslivsvärden

Gäddevik är ett populärt och välbesökt friluftslivsområde, framför allt tack vare läget vid sjön. I området finns stigar, vägar och några grillplatser vid sjön. Vid vattnet finns släta stenhällar lämpliga för bad och picknick med fin utsikt över sjön. Här finns även en sandstrand. Området är varierat med gamla, grova ekar i gles skog vid sjön, öppen jordbruksmark i mitten, sluttningar med branta bergssidor och lövskog. Området är relativt promenadvänligt. Det finns några befintliga vägar i området och en stig längs sjön. En spång kommer att anläggas i anslutning till lövsumpskogen för att förbinda vägen och stigen. Även i östra delen kommer en kompletterande stig att röjas fram så att man kan promenera en slinga runt hela reservatet.

2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar

I reservatets norra del finns två stugor som inte ligger på egna fastigheter, utan på Mark Öresten 6:12 som ägs av Sveaskog. Kring stugorna finns ett

mindre område med ianspråktagen tomtmark. I västra gränsen finns en luftledning som ägs av Vattenfall. Mitt i området finns en bostadsfastighet som inte ingår i reservatet.

DEL B – SKÖTSEL

3. Skötsel och bevarandemål

3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden

Indelning av skötselområden utgår från skötselbehovet. Naturreservatet är indelat i sex stycken skötselområden med tillhörande delområden, se bilaga 3.1.

Skötselområdena är:

1. Ädellövskog
2. Triviallövskog
3. Åkermark
4. Lövsumpskog
5. Sjö
6. Tomtmark

Inom varje skötselområde kan en eller flera naturtyper förekomma (se tabell 1). I skötselområdena kan det även finnas Natura 2000-naturtyper (se tabell 2). Naturtyperna och Natura 2000-naturtypernas avgränsningar framgår av bilaga 3.2.

3.2 Utgångspunkter för bevarandemål

Uppföljningsbara bevarandemål fungerar som indikatorer i uppföljningsarbetet. Uppföljningen görs bland annat för att utvärdera skötseln i naturreservatet.

3.3 Skötselområden med mål och åtgärder

Skötselområde 1 Ädellövskog

Delområde	Areal (ha)
1.1	3,7
1.2	4,6
1.3	1,8
Summa	10,1

Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
1.1.1 Ädellövskog (brantskog, ädellöviktyp)	3,7	3,7
1.2.1 Ädellövskog (ekskog av ristyp)	4,6	4,6
1.3.1 Ädellövskog (brantskog, ädellöviktyp)	1,8	1,8

Natura 2000-naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
9180 Ädellövskog i branter	5,5	5,5
9190 Näringsfattig ekskog	4,6	4,6

Beskrivning:

Delområde 1.1: En bergskulle med tillhörande sluttningar i reservatets västra del. På berget finns kortvuxen ek och gott om döda träd. Sluttningarna är branta med mycket lodytor, block och död ved. Den ostvända sluttningen består av ek- och bokskog med en hel del grova träd. Här växer mycket hassel. Den västra och norra sluttningen är branta med ek, lönn, bok och gran. I söder finns en lodrät bergsvägg med ekskog nedanför. Delar av området är klassat som naturvärdesobjekt av Skogsstyrelsen. Fornlämningar i form av en fornborg (Berghem 119) och fossil åker med röjningsrösen (Örby 254:1) finns i området. Även rester av stenmurar förekommer.

Delområde 1.2: Gles ekskog längs med sjön och intill den öppna jordbruksmarken. Skogen består av gamla, grova ekar, en del med mulm och håligheter. Ekföryngringen är mycket god. Här växer gott om enbuskar, lingon, blåbär och vitsippor. Fornlämningar finns i form av stenåldersboplatser (Örby 42:1) och stenkammargravar, hällkistor (Örby 57:1 och 57:2).

Delområde 1.3: Ekskog i och nedanför en sydvänd brant bergssluttning i reservatets nordöstra del. Här finns en del grova ekar.

Bevarandemål:

I delområde 1.1 ska arealen ädellövskog vara minst 3,7 ha. Ek tillsammans med bok ska vara de dominerande trädslagen. Föryngring av ek och bok ska förekomma. Det ska finnas ett flertal grova ekar och bokar och de ska ha tillräckligt ljusinsläpp. Granar högre än 3 meter bör inte förekomma. Inslaget av död ved bör vara högt. Utländska trädslag får inte förekomma.

I delområde 1.2 ska arealen ekskog vara minst 4,6 ha. Ek ska vara det dominerande trädslaget. Föryngring av ek ska finnas. Det ska finnas gott om grova ekar som står ljusöppet. Granar högre än 3 meter bör inte förekomma. Inslaget av död ved bör vara högt. Utländska trädslag får inte förekomma.

I delområde 1.3 ska arealen ekskog vara minst 1,8 ha. Ek ska vara det dominerande trädslaget. Föryngring av ek ska förekomma. Det ska finnas ett flertal grova ekar och de ska ha tillräckligt ljusinsläpp. Granar högre än 3 meter bör inte förekomma. Inslaget av död ved bör vara högt. Utländska trädslag får inte förekomma.

Engångsåtgärder:

I samtliga delområden finns grova ekar som ska friställas. I delområde 1.1 finns en del grova bokar, och kring de bokar som bedöms ha för dåligt ljusinsläpp eller står för nära annan vegetation ska röjning göras. Granar ska röjas bort i samtliga delområden. Enstaka äldre granar av hagmarkstyp kan sparas till gagn för djur- och fågellivet.

Underhållsåtgärder:

I alla delområden ska ny, inträngande gran röjas bort vid behov. Återkommande röjningar för att hålla öppet kring de friställda grova träden ska göras. Ekföryngringen i området är god och det är viktigt att planera vilka träd man bör satsa på för kommande generationer av ek och gamla träd.

I delområde 1.2 (ekskogen vid sjön) kan bete få ske i mån av tillgång av betesdjur. Hästar är inte lämpligt, då de kan skada träden genom att gnaga av barken. Bete sker då lämpligen även på den öppna jordbruksmarken. Viktigt att tänka på vid uppsättande av eventuellt stängsel är att området närmast sjön med stig, badplats och grillplatser läggs utanför beteshagen, med hänsyn till friluftslivet.

Skötselområde 2 Triviallövskog

Delområde	Areal (ha)
2.1	3,2
2.2	1,3
Summa	4,5

Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
2.1.1 triviallövskog (björk-aspskog)	3,2	3,2
2.2.1 triviallövskog (björk-aspskog)	1,3	1,3

Beskrivning:

Delområde 2.1: lövskog i reservatets nordvästra del. Skogen består huvudsakligen av asp och björk med inslag av ek. En bäck rinner genom området. Här finns lite död ved. Intill bäcken norr om lövsumpskogen finns ett parti med ung, slyartad lövskog av bl a asp, björk och ek på fuktig mark. Fornlämning i form av fossil åker med röjningsrösen finns (Örby 254:1).

Delområde 2.2: asp- och björkskog i reservatets östra del. Skogen är relativt gles och här växer gott om brakved. Intill vägen i norr finns några grova ekar. Inslaget av död ved är litet.

Bevarandemål:

Arealen lövskog ska vara minst 3,2 ha respektive 1,3 ha. Lövföryngring ska finnas. Inslaget av död ved bör vara rikligt. Granar högre än 3 meter bör inte förekomma. Utländska trädslag ska inte förekomma. Det ska finnas några grova ekar som har tillräckligt ljusinsläpp i delområde 2.2.

Engångsåtgärder:

Granar ska röjas bort i samtliga delområden. I delområde 2.2 finns några grova ekar intill vägen i norr. Dessa behöver friställas. I delområde 2.1 finns ett parti med ung, slyartad björk- och aspskog intill bäcken. Här skulle man kunna röja bort en hel del unga träd och satsa på några lövträd som på sikt får bilda en gles lövskog.

Underhållsåtgärder:

I alla delområden ska ny, inträngande gran röjas bort vid behov. Återkommande röjningar för att hålla öppet kring de friställda grova ekarna ska göras.

Skötselområde 3 Åkermark

Skötselområde	Areal (ha)
3.1	1,5
Summa	1,5

Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
3.1.1 åkermark/vall	1,5	1,5

Beskrivning:

Två områden med åkermark/vall mitt i reservatet och vid sjön. Två mindre åkerholmar finns. Dessa omfattas av generella biotopskyddsbestämmelser. Områdena är inte omgivna av stängsel. De hävdas genom årlig slåtter. Områdena bör hållas öppna för landskapsbilden, men om det i framtiden inte finns möjligheter till betesdjur eller slåtter kan områdena få växa igen till lövskog. Ambitionen med skötseln ska då vara ädellövskog med förekomst av grova ekar.

Bevarandemål:

Arealen åkermark bör vara minst 1,5 ha. Träd och buskar av igenväxningskaraktär ska inte finnas, under förutsättning att skötseln är inriktad på hävdad åkermark. Två åkerholmar ska finnas kvar.

Engångsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Årlig hävd genom slåtter eller bete. Bete kan lämpligen ske samtidigt i intilliggande ekskog, se skötselområde 1.2. Stängsling bör då inte göras så att området närmast sjön med stig, badplats och grillplatser hamnar i beteshagen, med tanke på friluftslivet.

Skötselområde 4 Lövsumpskog

Skötselområde	Areal (ha)
4.1	0,3
Summa	0,3

Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
4.1.1 lövsumpskog (sekundär lövskog fuktig typ)	0,3	0,3

Beskrivning:

Ett mindre område med lövsumpskog där bäcken mynnar i sjön. Här växer björk, asp och ek. En del död ved finns.

Bevarandemål:

Arealen lövsumpskog ska vara minst 0,3 ha. Lövträd ska vara dominerande trädslag. Gran högre än 3 meter bör inte förekomma. Det ska finnas lövför-yngning. Andelen död lövved bör vara hög.

Engångsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Inträngande gran ska röjas bort vid behov.

Skötselområde 5 Sjö

Skötselområde	Areal (ha)
5.1	5,4
Summa	5,4

Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
5.1.1 sjö	5,4	5,4

Beskrivning:

Den del av sjön Östra Öresjön som ingår i reservatet. I sjön finns ett värdefullt bestånd av öring. Vid halvön i östra delen av reservatet och utanför sumpskogen växer vass. Stranden är mestadels stenig. Det finns några större stenhällar som går ut i vattnet, lämpliga för bad och picknick. En sandstrand finns i östra delen.

Bevarandemål:

Stranden ska vara lämplig för bad och picknick. Sandstranden ska hållas fri från nedskräpning. Åtgärder inom reservatet får inte påverka sjöns vattenstatus negativt.

Engångsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Stränderna hålls rena från skräp.

Skötselområde 6 Tomtmark

Delområde	Areal (ha)
6.1	0,4
Summa	0,4

Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
6.1.1 tomtmark	0,4	0,4

Beskrivning:

Ett mindre område med ianspråktagen tomtmark kring två stugor som ligger på ofri grund i norra delen av reservatet. Här finns planterade växter, staket, uthus och andra anordningar tillhörande stugorna. Detta område sköts inte av reservatsförvaltaren. Ansvar för stugorna har respektive ägare.

Bevarandemål:

Inga.

Engångsåtgärder:

Inga. Detta område sköts inte av reservatsförvaltaren.

Underhållsåtgärder:

Inga. Detta område sköts inte av reservatsförvaltaren.

3.5 Forn- och kulturminnesvård

I området finns följande fornlämningar: Berghem 119 – fornborg, Örby 254:1 – fossil åker med röjningsrösen, Örby 57:1 och 57:2 – stenkammargravar, hällkistor och Örby 42:1 – stenåldersboplats.

Fornlämningarnas lokalisering framgår av bilaga 3.2.

Vid röjningar bör inte röjningsmaterial ligga kvar nära eller i fornlämningar. Eldning får aldrig ske i närheten av fornlämningar då det kan ställa till svårigheter vid en eventuell framtida utgrävning. Fornlämningar får inte skadas i samband med avverkning och utkörning av virke. Förvaltaren bör samråda med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet vid åtgärder i områden som är mycket rika på fornlämningar.

4. Friluftsliv

Karta med informationsskylt, parkeringsplats, stigar, badplats och grillplatser finns i bilaga 3.1.

Bevarandemål:

1,5 km stig/väg som promenadslinga runt reservatet ska finnas och ska hållas framkomliga. Träd som faller över stig/väg får tas bort och läggas i skogen. Två informationsskyltar ska hållas i läsbart skick och bytas ut vid behov. Grillplatser vid sjön ska vara funktionsdugliga. Badplatsen ska hållas fri från nedskräpning. Parkeringsplatsen ska hållas i funktionsdugligt skick.

Engångsåtgärder:

En parkeringsplats ska anläggas som en grusad yta för ett par bilar utanför bommen ca 300 m norr om reservatet, se bilaga 3.1. Informationstavlor ska sättas upp på de platser som är markerade på karta i bilaga 3.1. Tavlorna ska utföras enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar Att skylta skyddad natur. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt be-

skriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

En spång ska anläggas på lämpligt ställe vid lövsumpskogen för att förbinda den befintliga vägen längs med bäcken och stigen som går längs med sjön. Stigen behöver röjas fram på vissa håll och en kompletterade stig behöver göras genom asp/björkskogen (skötselområde 2.2) för att förbinda stigen längs med sjön med den befintliga vägen i öst-västlig riktning mellan skötselområde 2.2 och 1.3. Tanken är att det ska finnas en slinga på ca 1,5 km som man kan promenera runt hela reservatet.

Eventuellt kan fler grillplatser anläggas på av förvaltaren utsedda ställen. Någon befintlig grillplats kan också tas bort om förvaltaren bedömer det som lämpligt. Ett eller flera vindskydd kan eventuellt sättas upp vid sjön, på av förvaltaren utsedd plats.

Underhållsåtgärder:

Informationsskyltar, parkering, stigar, spänger, grillplatser och eventuella vindskydd ska tillses regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren. Badplatsen ska tillses årligen och städas vid behov.

5. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar ”Att skylta skyddad natur”.

6. Uppföljning

6.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå:

- åtgärd
- plats (skötselområde)
- kostnad
- tidpunkt
- utförare

Åtgärder av restaureringskaraktär bör dokumenteras med foto före och efter åtgärd.

6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske med de metoder som används inom miljöövervakning nationellt eller regionalt eller i samband med Natura 2000-uppföljningen. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

6.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

7. Sammanfattning av planerad förvaltning

Förvaltningen av naturreservatet Gäddevik bekostas av staten.

Tabell 4. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1-3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	Skötselområde	När/intervall	Prioritet
Friställa grova träd	1, 2		1
Röja bort gran	1, 2, 4	Vid behov	2
Gränsmarkering	1, 2		1
Informationsskyltar	5, vid p-plats		1
Anlägga parkering	Vid bom 300 m norrut		2
Anlägga spång och stigar	1, 2, 4		2
Slåtter/bete åkermark	3	Årligen	3
Städa stranden	5	Vid behov	3
Uppföljning av bevarandemål	alla	Vart 5:e år	1
Uppföljning av skötselåtgärd	alla	Efter åtgärd	1

8. Referenser

Allmänna referenser

Artportalen, www.artportalen.se

EUs art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

Gärdenfors, U. (red.). 2005. Rödlistade arter i Sverige 2005 – The 2005 red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Löfgren, R. & Andersson, L. (red.). 2000. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Rapport 5081, Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. (red.), 2000. Signalarter - indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Påhlsson, L. (red.). 1998. Vegetationstyper i Norden. TemaNord 1998:510, Nordiska Ministerrådet, Köpenhamn.

VattenInformationsSystem www.viss.lst.se

Referenser specifikt för detta naturreservat

Blomgren M, Lekemo C. 1984. Lövskogsinventering i Marks kommun. Länsstyrelsen. 1985:1.

Häradskartan Älvsborgs län. 1890-97.

Marks kommun. 2009. Naturvårdsprogram för Marks kommun.

Naturvårdsverket, 2003. Rapport NV5339. Statligt skyddsvärda skogar och urskogsartade skogar.

SGU. Ser.Ah nr 13. Karta berggrunden i Älvsborgs län.

SGU. Jordartskarta 6C Kinna SV.

Skogsstyrelsen. 1995. Inventering av objekt med naturvärde nr 07, Bua 5:1.

